

Open Access kortlægning 2011

en analyse af universiteternes BFI-publikationer 2011

Elbæk, Mikael K.; Hansen, Tove Juul; Larsen, Asger V.; Melbye, Anne Thorst; Schelde, Sidse Louise; Dorch, Søren Bertil Fabricius

Publication date:
2014

Document version:
Forlagets udgivne version

Document license:
CC BY

Citation for published version (APA):
Elbæk, M. K., Hansen, T. J., Larsen, A. V., Melbye, A. T., Schelde, S. L., & Dorch, S. B. F. (2014). *Open Access kortlægning 2011: en analyse af universiteternes BFI-publikationer 2011*. Danmarks Forskningsbiblioteksforening.

Go to publication entry in University of Southern Denmark's Research Portal

Terms of use

This work is brought to you by the University of Southern Denmark.
Unless otherwise specified it has been shared according to the terms for self-archiving.
If no other license is stated, these terms apply:

- You may download this work for personal use only.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying this open access version

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details and we will investigate your claim.
Please direct all enquiries to puresupport@bib.sdu.dk

Open Access kortlægning 2011

En analyse af universiteternes BFI-publikationer 2012

Kolofon

Open Access kortlægning 2011: En analyse af universiteternes BFI-publikationer 2011

Udgivet: 24. marts 2014 , rettet 7. april 2014

Editor og projektleder: Mikael K. Elbæk, DTU Bibliotek

Task leader: Asger Væring Larsen, Syddansk Universitetsbibliotek

Forfattere: Mikael K. Elbæk, Tove Juul Hansen , Asger V. Larsen, Anne Thorst Melbye, Sidse Louise Schelde, Bertil F. Dorch

Rapporten er et resultat af det DEFF finansierede projekt Dansk Open Access Barometer, 2013-2014. Projektet blev koordineret af DTU Bibliotek i samarbejde med Roskilde Universitetsbibliotek, Syddansk Universitetsbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek

Dette værk er under en Creative Commons Navngivelse 4.0 International licens. Besøg <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> for at se en kopi af licensen.

THE ROYAL LIBRARY
NATIONAL LIBRARY OF DENMARK AND COPENHAGEN UNIVERSITY LIBRARY

Indhold

Kolofon	1
Introduktion	3
Resumé	3
Metode	4
Valg af datakilder	4
Databehandling	4
Review	5
Evaluering og tjek af resultatet	5
Hvorfor BFI data?	6
Hvorfor år 2011?	6
Open access definitionen	6
Analysen	6
De udvalgte analyser	7
Professionshøjskoler	7
Forbehold: metodens og analysens begrænsninger	8
BFI-data	8
SHERPA/RoMEO	8
Lokale procedurer	9
Faglige forskelle	9
Hybrid open access	9
Komparativ analyse af otte universiteter	10
Andelen af open access af det totale output	11
Universiteternes open access andel	11
Open access potentialet	13
Udnyttet open access potentiale	15
Open access fordelt på OA-konklusion og hovedområde	17
Open access andel for BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter	21
Open access potentialet for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter	23
Udnyttet open access potentiale for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 artikler	25
Fordelingen af gylden og grøn open access for BFI niveau 1 og 2 artikler	27

Introduktion

Kortlægning af Open Access 2011 giver et indblik i, hvor meget open access, der er til dansk forskning på et givent tidspunkt. Når analysen foretages to til tre år efter at resultaterne er blevet publiceret, er der også en stor sandsynlighed for, at de fleste barrierer for open access i form af specielt embargo perioder er overståede.

Resumé

Denne rapport viser, at det faglige domæne er en meget stærk faktor i forhold til, hvor stor en andel af forskningsoutputtet, der er open access. Rapporten viser, at der er forskelle mellem universiteterne som ikke alene kan forklares med faglige faktorer, men forklaringerne må findes andre steder, det kunne være lokale procedurer, kultur eller strukturer (politikker). Dette tager rapporten dog ikke stilling til.

Andelen af gylden open access ligger relativt stabilt på tværs af universiteterne, med en andel mellem 6 - 10 % af den samlede publicering i peer reviewede tidsskrifter. Dermed er grøn open access den væsentligste faktor som adskiller universiteternes samlede open access andel.

Endvidere viser rapporten, at der er et meget stort uudnyttet open access potentiale på alle universiteterne. Faktisk kunne mere end 5.000 flere BFI-pointgivende artikler være open access, dvs. at 71 % af det faktiske OA-potentiale for BFI-pointgivende artikler er uudnyttet.

Metode

Den anvendte metode til kortlægningen af open access til dansk forskning har haft fokus på at være metodisk veldefineret og grundigt beskrevet, således at analysen kan gentages.

Metodeafsnittet her vil hovedsageligt beskæftige sig med datakilderne, deres muligheder og begrænsninger¹. Metoderne for analysen har været præsenteret ved projektets workshops, samt sendt til alle interessenter som var blevet identificeret af projektet. Alle delresultater er blevet sendt til de deltagende institutioner, med mulighed for kommentering, samt invitation til at revidere de maskinelt udtrukne data.

Valg af datakilder

Maskinelt data import fra kilder	Konklusion i praksis
1. BFI datasæt fra 2012	BFI datasættet er hovedkilde, og øvrige datasæt tilknyttes ved hjælp af unikke identifikatorer, ISSN, DOI, Pure ID'er
2. Forskningsdatabaser (Pure) på de danske universiteter	Data fra Pure forskningsdatabaserne er inkluderet indirekte via BFI og DDF data.
3. Institutionelle repositorier, hvor Pure ikke anvendes til arkivering af fuldttekster og OA information	Selvstændige repositorier er ikke medtaget, da data ikke gjorde det enkelt at linke til poster i BFI datasættet og samtidigt overholde målet om automatiserede processer. Manglende ID'er som ISSN, DOI mv. *
4. Fagspecifikke repositorier (Arxiv, PudMed mv.)	På samme måde som institutionelle repositorier er fagspecifikke repositorier ikke medtaget.*
5. Open Acces tidsskrifter (via DOAJ)	Er medtaget og knyttet sammen via ISSN Artikler har arvet OA-oplysningerne fra deres værtspublikation.
6. SHERPA/RoMEO	Information om potentiel selvarkivering, er knyttet til publikationerne via ISSN, for artiklens værtspublikation.
7. Delayed Open Access (artikler som efter en periode bliver frit tilgængelige hos tidsskrifter og forlag)	Dette har ikke været muligt pga. manglende metadata fra forlagene.*
8. Hybrid open access - artikler der enkeltvis er blevet købt fri til Open Access hos tidsskrifter der ellers kun er tilgængelige mod betaling.	Dette har ikke været muligt pga. manglende metadata fra forlagene.* (*) se Review afsnit, samt afsnit om Forbehold

Databehandling

Kilderne er så vidt muligt høstet maskinelt fra kilderne. BFI datasættet blev dog rekvireret fra Styrelsen for Forskning- og Innovation og leveret som Excel (.xls) fil på CD-ROM. Alle data blev

¹ Selve analysen vha. Excel er beskrevet dokumentationen på projektets wiki (kan hentes under dokumenter): <https://infoshare.dtv.dk/twiki/bin/view/OpenAccessBarometer/WebHome#Dokumenter>

samlet i en, CSV-fil vha. scripting og (hele metoden er dokumenteret i projektets [GitHub](#)²). Regnearkets kolonner eller felter er specificeret på projektets wiki³, udover disse felter blev der i forbindelse med review af data tilføjet kolonner til lokal revision og link til verifikation, samt en ”final” OA konklusion.

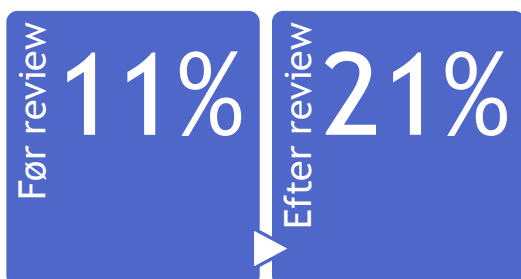
Review

Alle resultater er blevet sendt til de otte danske universiteter, hhv. er dataindsamlingsmetoden og analysemetoden blevet sendt til høring hos interessenterne, og de maskinelt indhentede resultater er blevet evalueret af institutionerne selv. I evalueringen fik institutionerne tilsendt et forslag til, hvordan institutionerne selv kunne foretage en validering af, hvorvidt der kunne findes en version af artiklerne i fuldttekst, enten i et fagspecifikt eller institutionelt arkiv, hos forlag, eller et tredje sted. Denne metode afstedkom en væsentlig forøgelse af open access andelen i forhold til det resultat, som den rent maskinelle analyse viste i prototypen på Open Access barometeret⁴.

Alle på nær Københavns Universitet leverede et komplet revideret resultat tilbage til OA Barometer projektet, som har anvendt disse data i den analyse, som præsenteres i denne rapport. Københavns Universitet kunne ikke mobilisere ressourcerne til at gennemgå alle deres poster, som var tæt på 9.700 poster. Som en tilnærmelse til det komplette billede har KU dog leveret en stikprøve på ca. 10 % af deres totale output.

Evaluering og tjek af resultatet

Til evaluering af resultatet blev universiteterne bedt om at slå titlerne (vha. allintitle: søge prefix’et) på artikler op i Google Scholar og derefter lokalisere en adgang til fuldttekst artiklen, der er i overensstemmelse med Open Access Barometerets open access definition.

Som et resultat af den lokale validering af data steg open access andelen af det totale output for peer reviewede artikler på de danske universiteter fra 11 % i Open Access Barometerets prototype til 21 %.

Tidligere analyser fra bl.a. Science-Metrix har vist, at søgninger i Google Scholar kan lokalisere op mod 50% af artiklerne som tilgængelige i fuldttekst⁵. Der tre mulige

årsager til at kortlægningen i denne rapport finder et væsentlig lavere tal: 1. Science-Metrix metoden er baseret på relativt små stikprøver (som de dog argumenterer for at være statistisk valide), 2. Science-Metrix har haft en centralt styret dataindsamling og test, hvor Open Access Barometeret har uddelegeret valideringsopgaven til universiteterne (dette har også været vigtigt for at inkludere universiteterne), 3. Open Access Barometerets definition på open access er

² Open Access Barometerets GitHub: https://github.com/dtulibrary/oa_barometer

³ Open Access Barometerets wiki:

https://infoshare.dtv.dk/twiki/bin/view/OpenAccessBarometer/ProjektDelEt#Kolonner_Kilder_i_regneark_til_a

⁴ Kravspecifikation til Open Access Barometeret (kan hentes under projektets dokumenter):

<https://infoshare.dtv.dk/twiki/bin/view/OpenAccessBarometer/WebHome#Dokumenter>

⁵ Proportion of Open Access Peer-Reviewed Papers at the European and World Levels—2004-2011, Science-Metrix: http://www.science-metrix.com/pdf/SM_EC_OA_Availability_2004-2011.pdf

mindre inklusiv end den definition som anvendes af Science-Metrix “*what share of OA copies are available somewhere on the web*” (page 5, Science-Metrix).

Hvorfor BFI data?

Valget af BFI data er valgt ud fra et ønske om at have et data grundlag, som er veldefineret, sammenlignelig og dermed kan gentages år efter år. Samtidigt udgør BFI-sættet et sub-sæt af peer-reviewede publikationer, og særligt videnskabelige artikler, som er den type publikation, der er den primære genstand for bevillingsgivernes og universiteternes open access politikker.

Hvorfor år 2011?

På analysetidspunktet var det kun muligt at fremskaffe BFI data fra 2012 (Indikatorstatistik 2012), dvs. publikationer publiceret i 2011. Det var også de data, som efterfølgende blev revideret af universiteterne. Af tids- og ressourcemæssige årsager var det ikke muligt at gentage processen og dermed få 2012 data, selvom dette oplagt ville være interessant.

Open access definitionen

Open Access Barometeret har kort defineret Open Access som følger:

"Open Access er forskningslitteratur, der er offentliggjort på Internettet, enten i et åbent arkiv og/eller i et Open Access-tidsskrift, således at det frit kan tilgås af offentligheden."⁶

Hvad er ikke inkluderet?

Denne definition udelukker f.eks. forskningslitteratur offentliggjort på hjemmesider, via mailinglister, i data-delingsystemer såsom Dropbox, i wiki'er, forlags free-to-read backfiles og bulk free-offers (hjemmesider). Derudover udelukkes litteratur, der ikke har et forskningsligt sigte dvs. litteratur, der ikke med rette vil kunne indsendes til et videnskabeligt forlag; herunder undervisningslitteratur (omend forskningsbaseret), undervisningsmateriale, studenteropgaver, patent-handlinger, litteratur og dokumentation, der er resultat af myndighedsbetjening m.m. Ydermere udelukkes forskningsresultater, der ikke alene kan fremstå som litteratur, herunder forskningsdata af en hver slags, logbøger, feltnoter, laboratorieoptegnelser m.v.

Hvad er inkluderet?

Faglige åbne arkiver, institutionelle åbne arkiver, tværfaglige og community åbne arkiver. Derudover inkluderes forskningslitteratur publiceret i fulde Open Access-tidsskrifter, i hybride Open Access-tidsskrifter, i Toll Access-tidsskrifter med en individuel Open Access-mulighed, i Gylden Open Access-tidsskrifter, samt i tidsskrifter med en embargo ift. Open Access.

Ift. til analysen af de i projektet tilgængelige datakilder, begrænses i visse sammenhænge yderligere til forskningslitteratur i form af fagfællebedømte artikler, i det omfang datakilder og funktionalitetskrav indebærer den åbenlyse nødvendighed af dette.

Analysen

Analysen af data blev udført i Excel og med anvendelse af Pivot funktionen. Dokumentationen af analyserne er beskrevet i detaljer i bilag 1.

⁶ Open Access Barometerets definition:

https://infoshare.dtv.dk/twiki/bin/view/OpenAccessBarometer/ProjektDelEt#Definition_af_Open_Access

De udvalgte analyser

Der er valgt følgende analyser i rapporten:

- Total BFI output, inklusiv ikke BFI pointgivende publikationstyper:
 - Andelen af open access af det totale output
 - Universiteternes open access andel
 - Open access potentialet
 - Uudnyttet open access potentiale
 - Open access fordelt på OA-konklusion og hovedområde
- BFI pointgivende publikationstyper, artikler, konferencebidrag med peer review
 - Open access andel for BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter
 - Open access potentialet for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter
 - Fordelingen af gylden og grøn open access for BFI niveau 1 og 2 artikler
 - Uudnyttet open access potentiale for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 artikler

Professionshøjskoler

Det var en forudsætning for projektets bevilling, at professionshøjskolerne blev inkluderet i arbejdet og i analysen.

Professionshøjskolernes Pure adskiller sig på nogle parametre fra universiteternes Pure og er ikke inkluderet i Den Danske Forskningsdatabase eller BFI'en i dag. Derfor kontaktede Open Access Barometeret Chefkonsulent Charlotte Greve fra VIA University College, som er projektleder for UCernes Pure projekt, UC Viden. Per 19/2 2014 havde professionshøjskolerne sammenlagt publiceret 2098 artikler i tidsskrifter, 105 af disse var med open access til fuldtækt, svarende til ca. 5 %.

Tidsskriftsartikler med fuldtækt (open access)

Organisationer	-	Blå	Grøn
Professionshøjskolerne	105	1	4

Tidsskriftsartikler uden fuldtækt (og SHERPA/RoMEO koder)

Organisationer	-	Blå	Grøn	Gul	Hvid
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole	1				
Professionshøjskolerne	1993	11	25	9	2

Det blev besluttet ikke at medtage professionshøjskolerne i den endelige analyse på baggrund af følgende faktorer:

- Publiceringsmønsteret afviger i væsentlig grad fra universiteterne, således er tidsskriftsartikler en bredere kategori end universiteternes peer-reviewede videnskabelige artikler.
- Professionshøjskolerne er ikke en del af BFI, der blev valgt som hovedkilde

- Professionshøjskolerne har en relativ lille andel af deres tidsskriftsartikler tilgængelige som open acces. Dette ville have skævvredet det samlede resultat.

Projektgruppen anbefaler dog, at professionshøjskolerne medtages i forskningsdatabasen, når den redesignes og gentænkes i 2014/2015.

Formidlingen og inklusion af interessenter har været et mål fra projektets start, det er derfor projektgruppen har bestræbt sig på at inkludere projektets forskellige interessenter, herunder professionshøjskolerne, ved at afholde to symposier, kommunikere via høringer og direkte mails til interessenterne samt løbende opdatere om projektets fremdrift på projektets wiki.

Forbehold: metodens og analysens begrænsninger

En analyse af hvor meget open access der til dansk forskning er begrænset af tekniske og især datamæssige barrierer. Vi vil her kort beskrive de væsentligste forbehold for projektets resultater.

BFI-data

Da projektet valgte, at BFI-data skulle være udgangspunktet for den detaljerede analyse, satte det også nogle begrænsninger. Vigtigste begrænsning var det faktum at på tidspunktet for analysen var de seneste tilgængelige data fra 2011. Det betyder på den ene side at der er en større chance for at artikler ville kunne uploades da mulige embargo periode vil være overstået, på den anden side betyder det at effekter af evt. procedurer og politikker indført efter 2012 muligvis ikke vil have haft sin indflydelse.

BFI-data indeholder også dubletter, da publikationer kan være registreret hos flere dataleverandører (universiteter) ved flerforfatterskaber, dette håndteres i BFI af fraktioneringsmodellen, men er ikke håndteret i de rådata, som projektet har anvendt. Det betyder at tallene i analysen kan have en let bias, i forhold til fagområder hvor flerforfatterskaber på tværs af institutioner, hvilket kan pege på en skævhed i mod en større procent af publikationer inden for *Science* og *Medicine*, der typisk har flere forfattere.

SHERPA/RoMEO

Det grønne open access potentiale, som er målt i denne analyse er udelukkende baseret på SHERPA/RoMEO's kategorier "green" og "blue", der eksplicit angiver at et forlag/tidsskrift tillader parallelpublicering af et postprint eller forlagsversionen af artiklen. Under kategorien "yellow", der kun eksplicit tillader parallelpublicering af preprints (artiklen før review, og som ikke medtages i OA-Barometerets OA definition), men som ofte tillader parallelpublicering af forfatterens postprint under forudsætning af at forskellige betingelser er opfyldt⁷. Denne kategori er ikke medtaget i denne analyse, da det ville kræve at hver artikel skulle tjekkes manuelt. Det betyder at open access potentialet er mindre end det reelt er, hvis man har

⁷ Se eksempelvis Nature: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/search.php?issn=0028-0836>

mulighed for at efterleve evt. betingelser. Dette er også årsagen til, at Larsen og Dalsgaard (2013) kunne vise væsentlig større potentiale for grøn open access⁸.

Lokale procedurer

Forskellige lokale procedurer påvirker resultatet, mest markant er CBS der ikke anvender Pure til repository og deponering af fuldtekster, og heller ikke har metadata om dette i deres Pure. Dette er bl.a. årsagen til, at vi har gennemført et review af de indsamlede data, som har vist en pæn stigning fra 11 til 21 % i OA-andelen.

Projektet har foreslået en procedure for review, men har ikke kontrol over, hvordan denne proces er foregået lokalt. Eksempelvis har Københavns Universitet kun foretaget en stikprøve kontrol, pga. manglende ressourcer til at gennemgå alle data. Aarhus Universitet, der har samme størrelse outputmæssigt som KU, har dog kunnet gennemgå alle deres publikationer.

Faglige forskelle

Praktiske og juridiske muligheder for open access og kultur for selvarkivering/parallelpublicering ses tydeligt i rapportens analyser, dette bør medtages i en evt. sammenligning af institutioner. Således er potentialet og den praktiske OA-andel for de tekniske videnskaber og medicin større, end for samfundsvidenskaberne og humaniora. Således er det naturligt, at der er en markant forskel i open access performance for monofakultært teknisk universitet som DTU og monofakultært samfundsvidenskabeligt universitet som CBS, mens de flerfakultære univerister som SDU, AAU, AU og KU naturligt vil ligge jævnt. Det er dog ikke det samme som at sige, at der ikke er universiteter der performer bedre end deres faglige baggrund tilsiger dem. Det viser bl.a. analysen af universiteternes evne til at udnytte potentialet for open access, eksempelvis performer DTU bedre end sammenlignelige universiteter i Sverige (Chalmers: 7,8 % og KTH 1,8 %, OA andel i 2010)⁹.

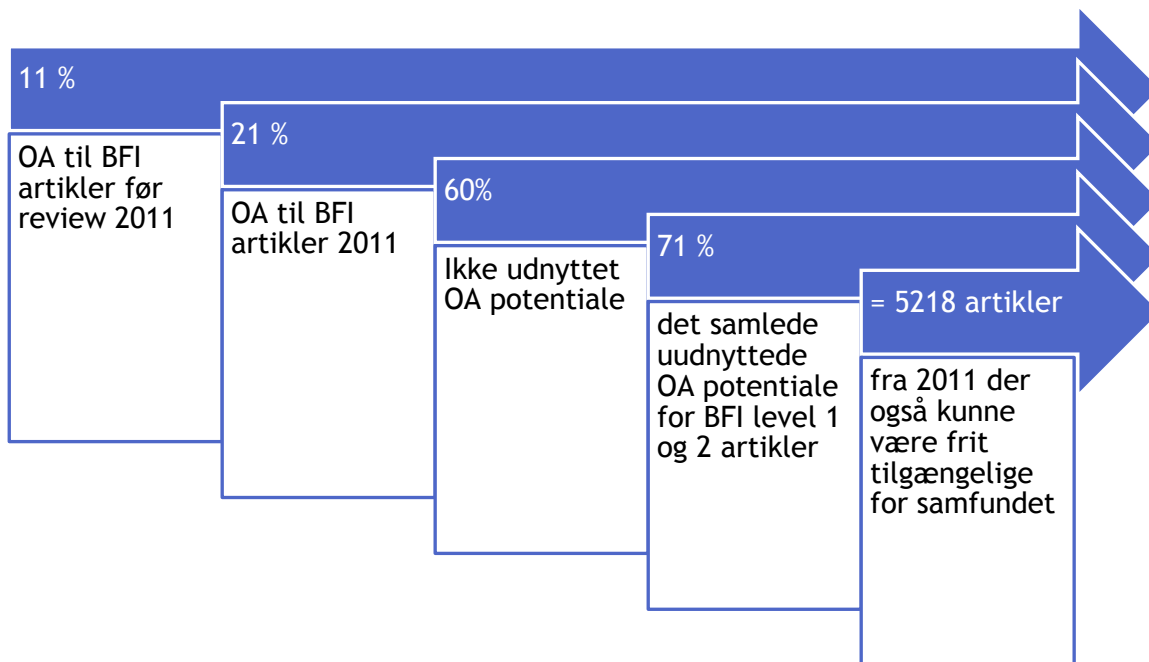
Hybrid open access

Det var projektets intention at medtage artikler publiceret som hybrid open access i tidsskrifter som ellers var traditionelle betal-for-adgang tidsskrifter. Det har dog vist sig at være stort set umuligt at hente information om hvorvidt artikler hos disse tidsskrifter er tilgængelige open access. Dette er et kendt problem som er diskuteret flere steder¹⁰. Projektet kan kun opfordre til at metadata om artikler og deres open access status registreres i Pure, også selvom artiklen ikke er uploaded til Pure. Samtidigt bør der lægges pres på forlag som tilbyder hybrid open access omkring større åbenhed om hybride OA-artikler, både for forfatterens ønske om at blive eksponeret og for bibliotekernes behov for at have styr på publicering og udgifter til publicering.

⁸ Larsen og Dalsgaard (2013): Open access politikker og deres effekt på dansk forskning: [http://pure.iva.dk/da/studentthesis/open-access-politikker-og-deres-effekt-paa-dansk-forskning\(349bb725-0406-4703-9764-cb15f58b30b0\).html](http://pure.iva.dk/da/studentthesis/open-access-politikker-og-deres-effekt-paa-dansk-forskning(349bb725-0406-4703-9764-cb15f58b30b0).html)

⁹ Jonas Gilbert and Jessica Lindholm (2011): http://publications.lib.chalmers.se/records/fulltext/local_141378.pdf

¹⁰ Science Europe Position Statement : http://www.scienceurope.org/uploads/Public%20documents%20and%20speeches/SE_OA_Pos_Statement.pdf

Komparativ analyse af otte universiteter

I det følgende afsnit præsenteres de udvalgte analyser:

- Total BFI output, inklusiv ikke BFI pointgivende publikationstyper:
 - Andelen af open access af det totale output
 - Universiteternes open access andel
 - Open access potentialet
 - Udnyttet open access potentiale
 - Open access fordelt på OA-konklusion og hovedområde
- BFI pointgivende publikationstyper, artikler, konferencebidrag med peer review
 - Open access andel for BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter
 - Open access potentialet for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter
 - Fordelingen af gylden og grøn open access for BFI niveau 1 og 2 artikler

Udnyttet open access potentiale for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 artikler

Først præsenteres resultatet for universiteterne samlet, derefter resultatet for de enkelte universiteter.

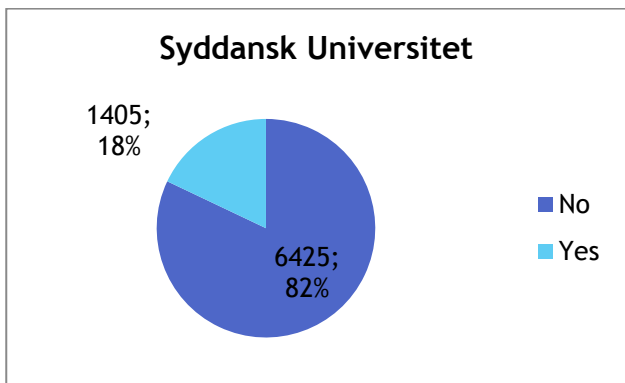
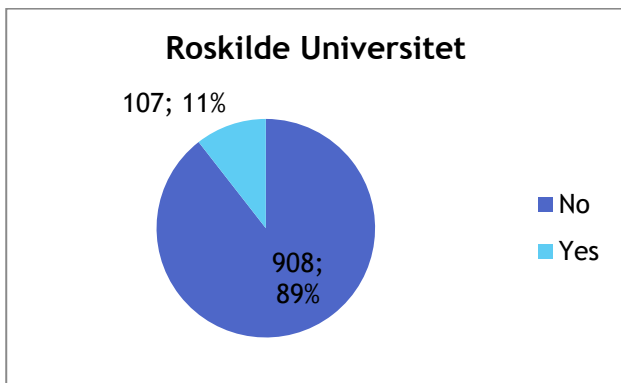
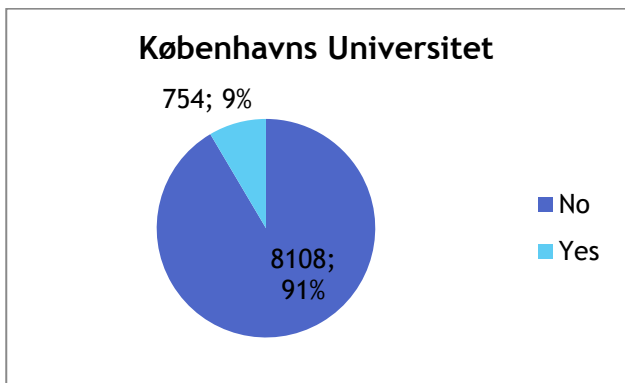
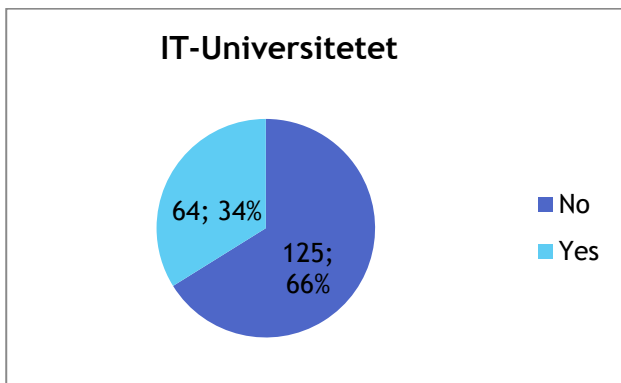
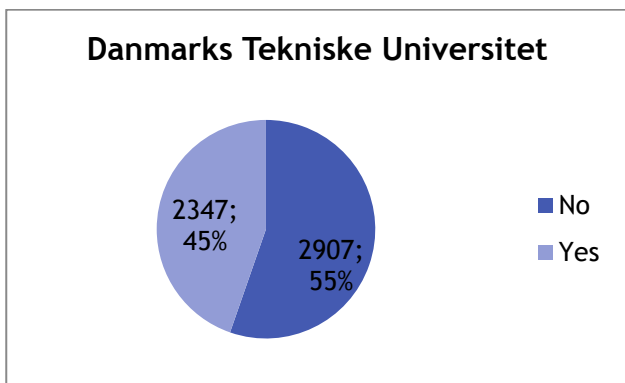
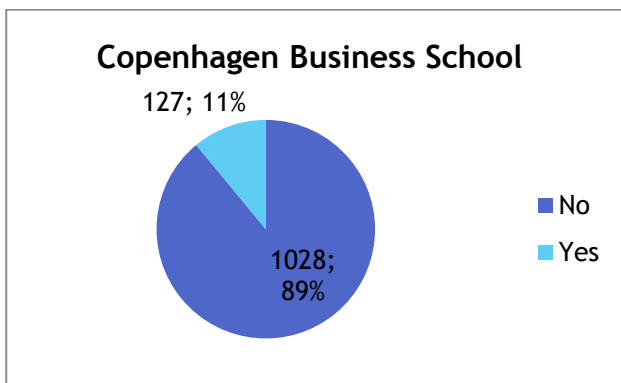
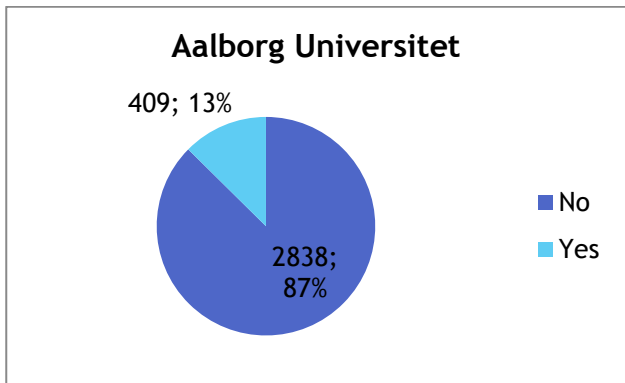
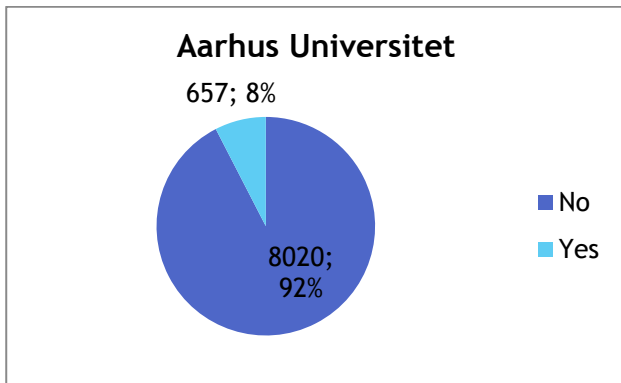
Andelen af open access af det totale output

Universiteternes open access andel

Denne analyse viser den totale open access andel for alle publikationstyper i BFI datasættet. Publikationstyperne inkluderer alle videnskabelige publikationsformer, med undtagelse af undervisningsnoter og -materialer samt patenter og avisartikler. Inkluderet er: afhandlinger, artikler, tidsskriftnmeldelser, -kommentarer, rapporter, bøger, bogkapitler og konferencebidrag.

Resultatet viser at der er open access til 16 % af alt videnskabeligt output fra de danske universiteter. Og at de flerfakultære universiteter generelt ligger omkring 8 - 18 %, mens monofakultære universiteter med et overvejende teknisk fokus ligger på væsentlig højere open access andele hhv. 34 % IT-Universitetet og 45 % Danmarks Tekniske Universitet.

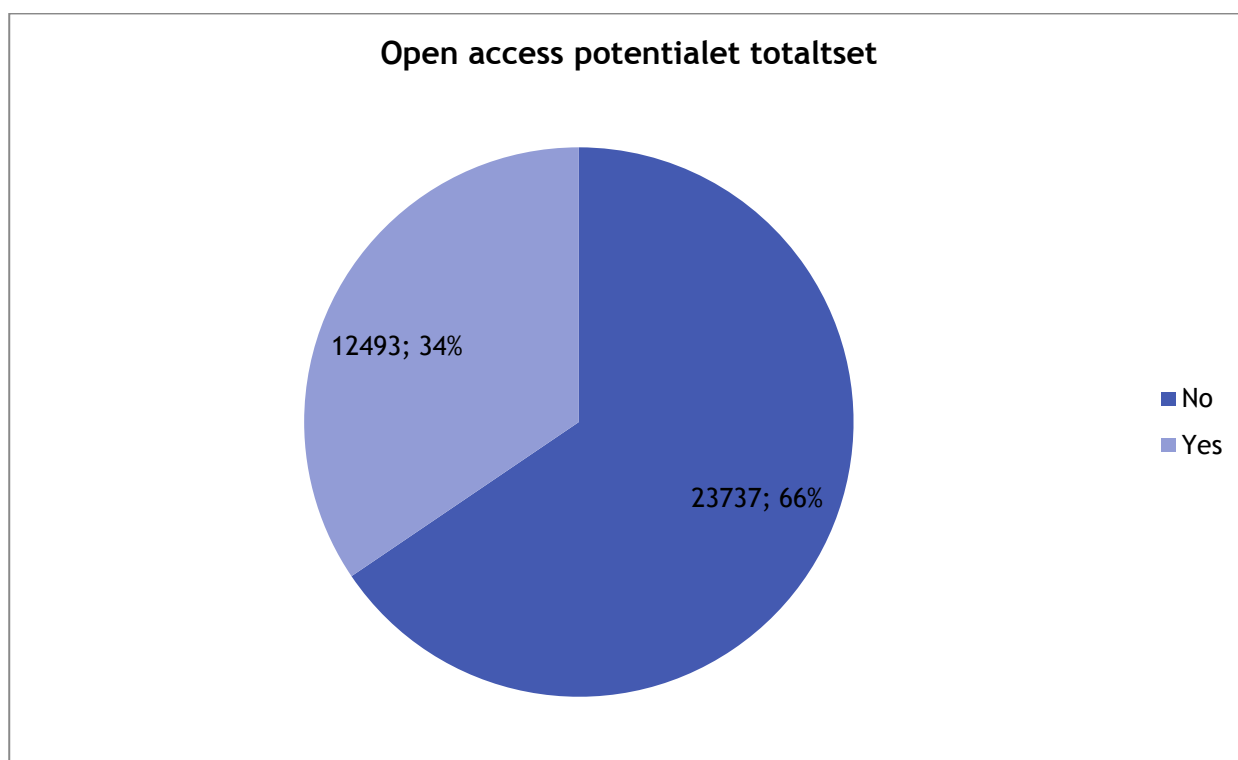

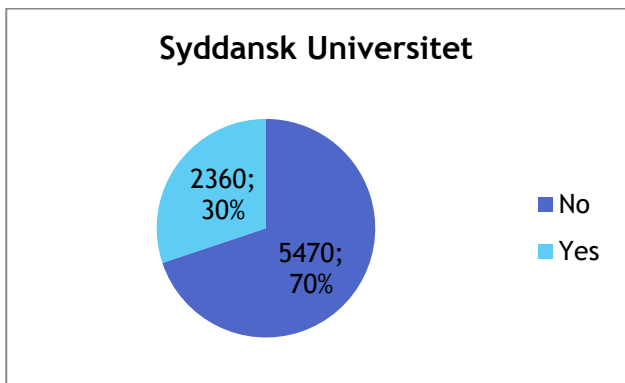
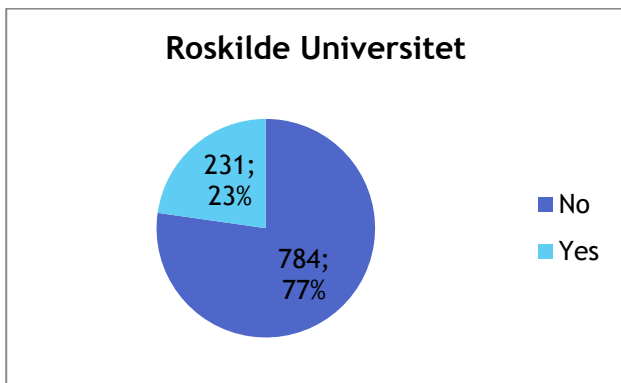
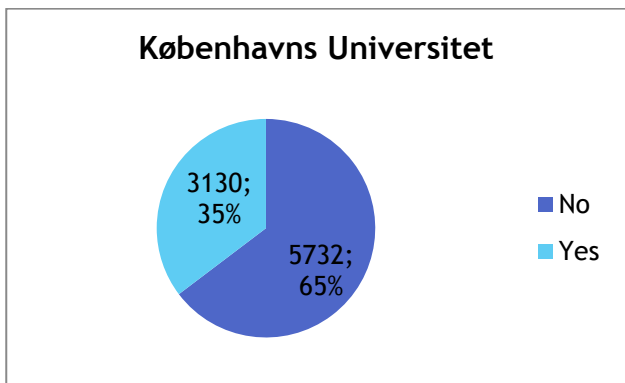
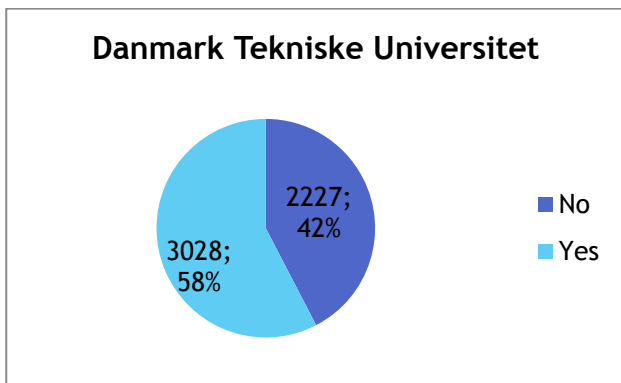
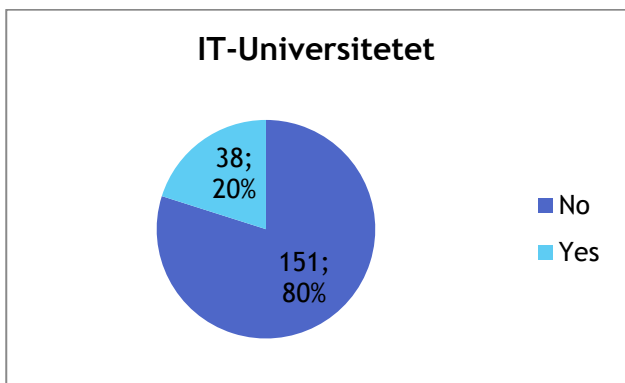
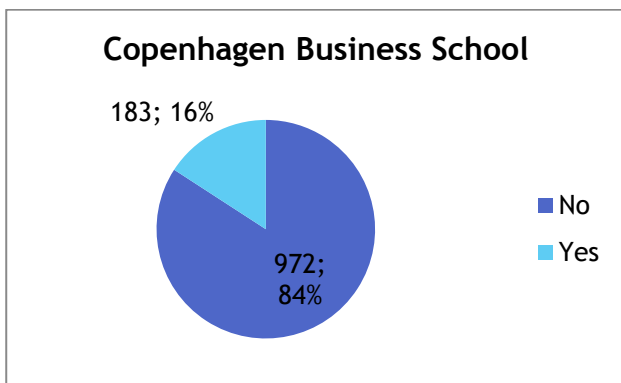
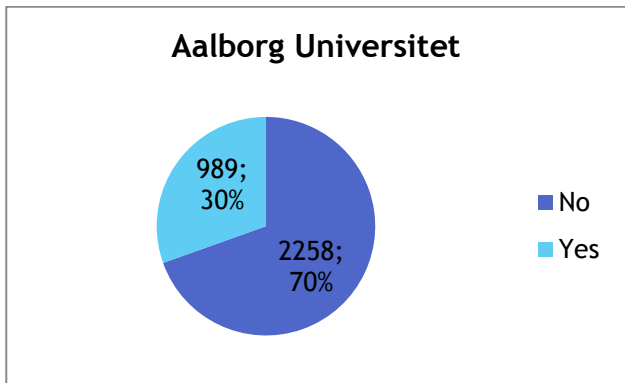
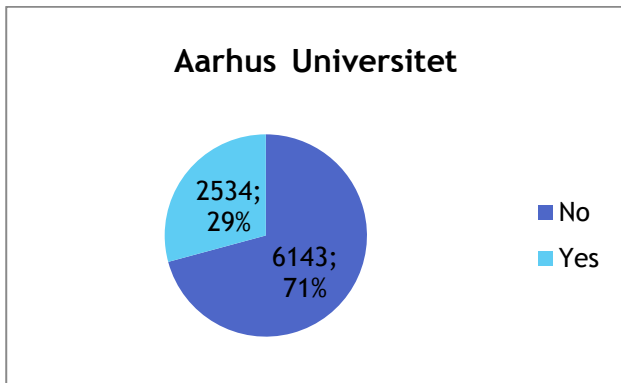
Open access potentialet

Open Access potentialet er resultatet af, hvad der potentielt kunne gøres open access enten ved at publicere i gylden open access tidsskrifter eller ved at parallelpublicere (grøn open access). Potentialet er lavere end i tilsvarende analyser, men det er resultatet af at projektet udelukkende har anvendt SHERPA/RoMEO kategorierne grøn og blå, dvs. der ikke er særlig betingelser til forfatteren for at kunne parallelpublicere sin artikel. Dette er beskrevet nærmere i afsnittet om forbehold.

Resultatet viser igen at universiteternes faglige profil har stor indflydelse på hvor stort et open access potentiale der findes.

Det mest i øjenfaldende er at de primært samfundsvidenskabelige universiteter som CBS og til dels Roskilde Universitet har et lavere potentiale end det totale billede. Mens DTU som primært har et teknisk fokus score højest.

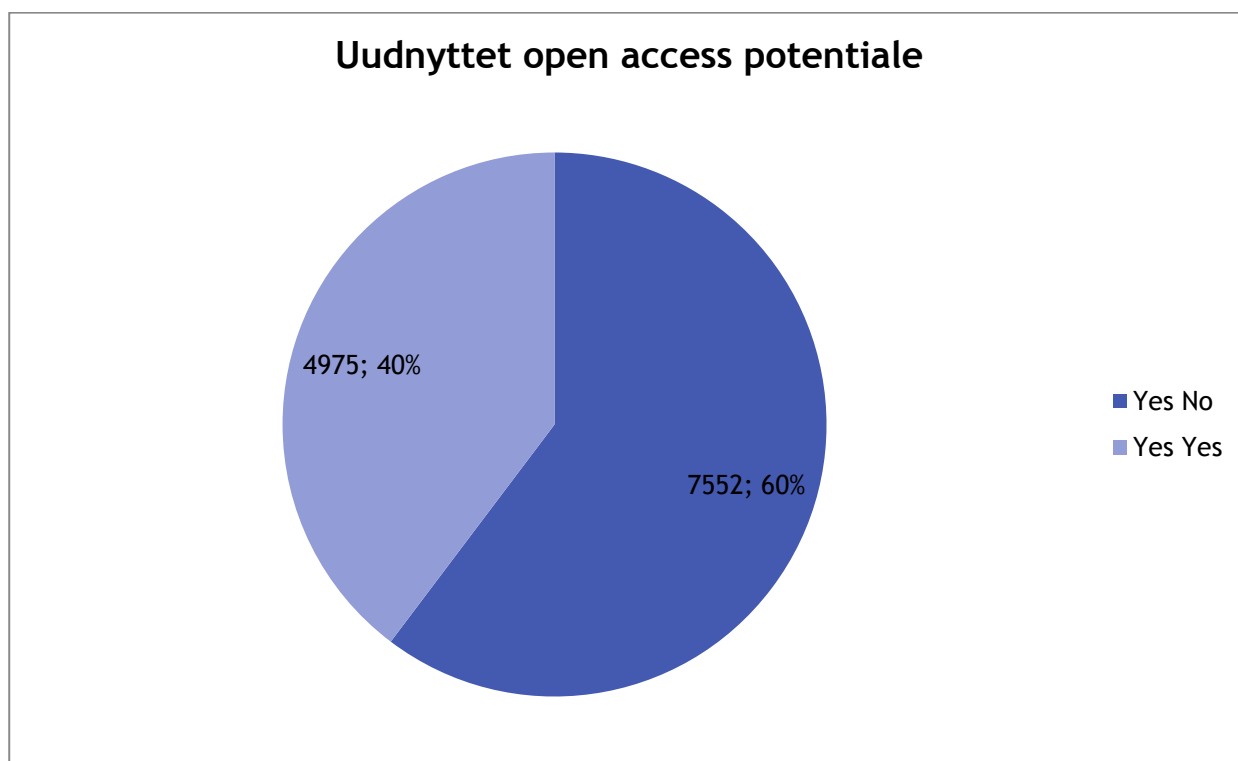

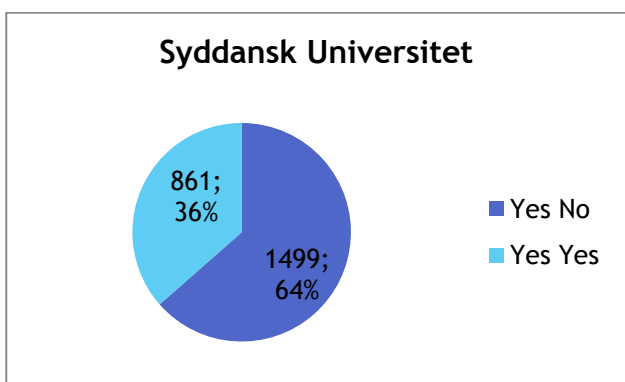
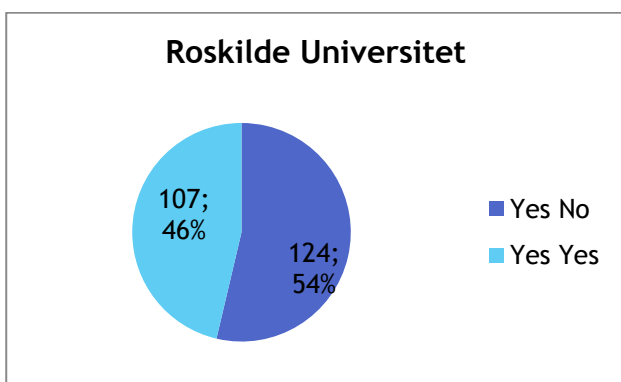
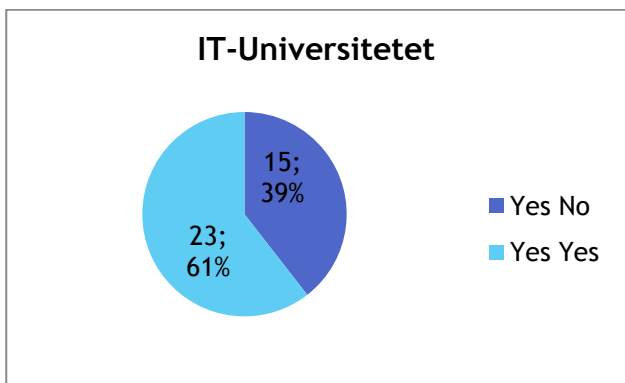
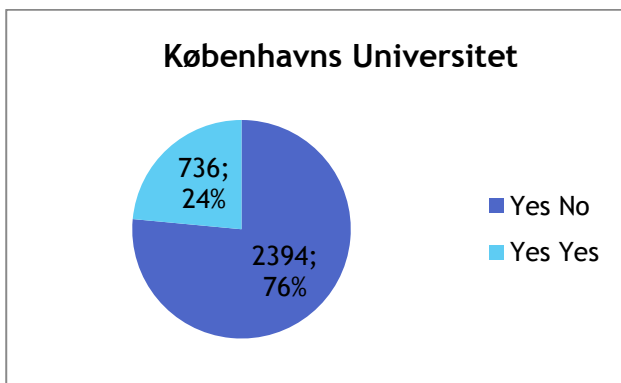
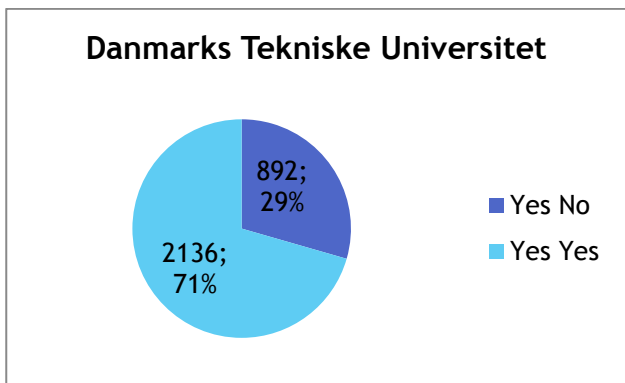
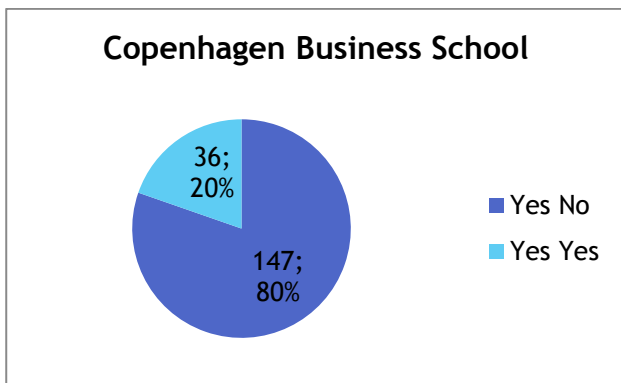
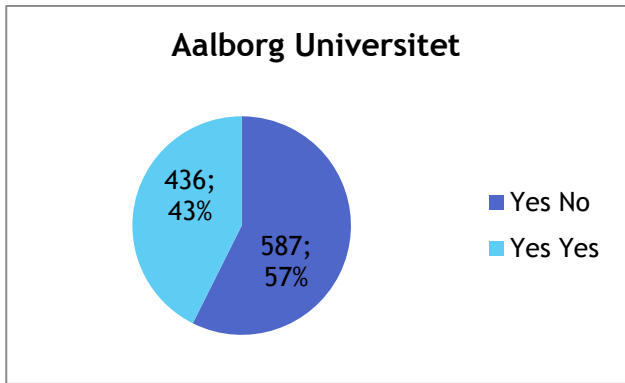
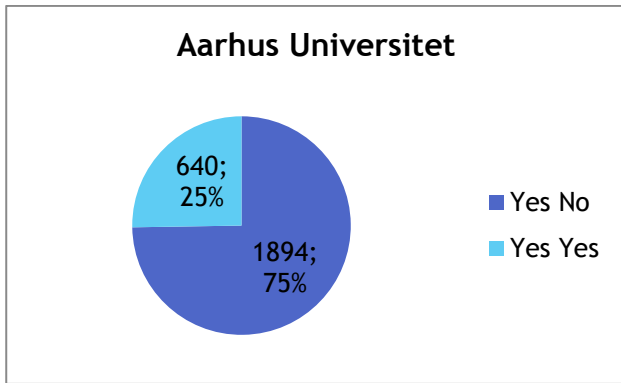
Uudnyttet open access potentiale

Det uudnyttede open access potentiale viser i hvor høj grad muligheden for open access er benyttet i de tilfælde hvor open access var en oplagt mulighed, dvs. at der enten er tale om publicering i et open access tidsskrift eller et tidsskrift, som har en politik, der tillader parallelpublicering uden særlige restriktioner.

Resultatet viser igen, at universiteter med et tekniskfagligt fokus ligger højere. Men, universiteterne har også afvigelser, som synes at ligge udover hvad der kan forklares med det faglige fokus alene. Hvorvidt afvigelsen er statistisk valid, er dog ikke testet pga. datasættets manglende størrelse.

Der er ikke medregnet publikationstyper, hvor forfatteren ikke har overdraget sin copyright til en anden aktør (forlag), disse ville dog være oplagte kandidater for open access. Det drejer sig eksempelvis om Ph.d.-afhandlinger og doktor-afhandlinger. Vi ser på disse publikationstyper i den næste analyse.

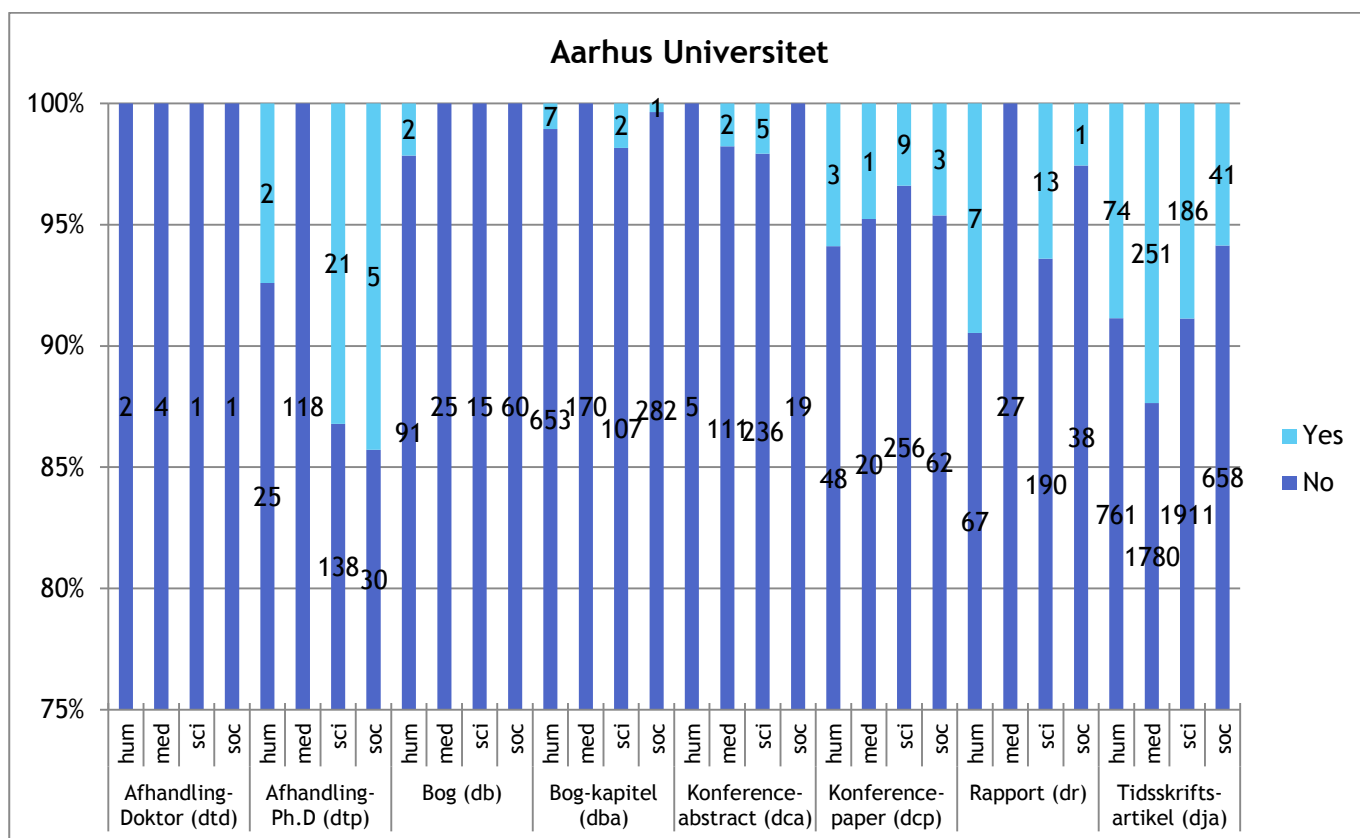

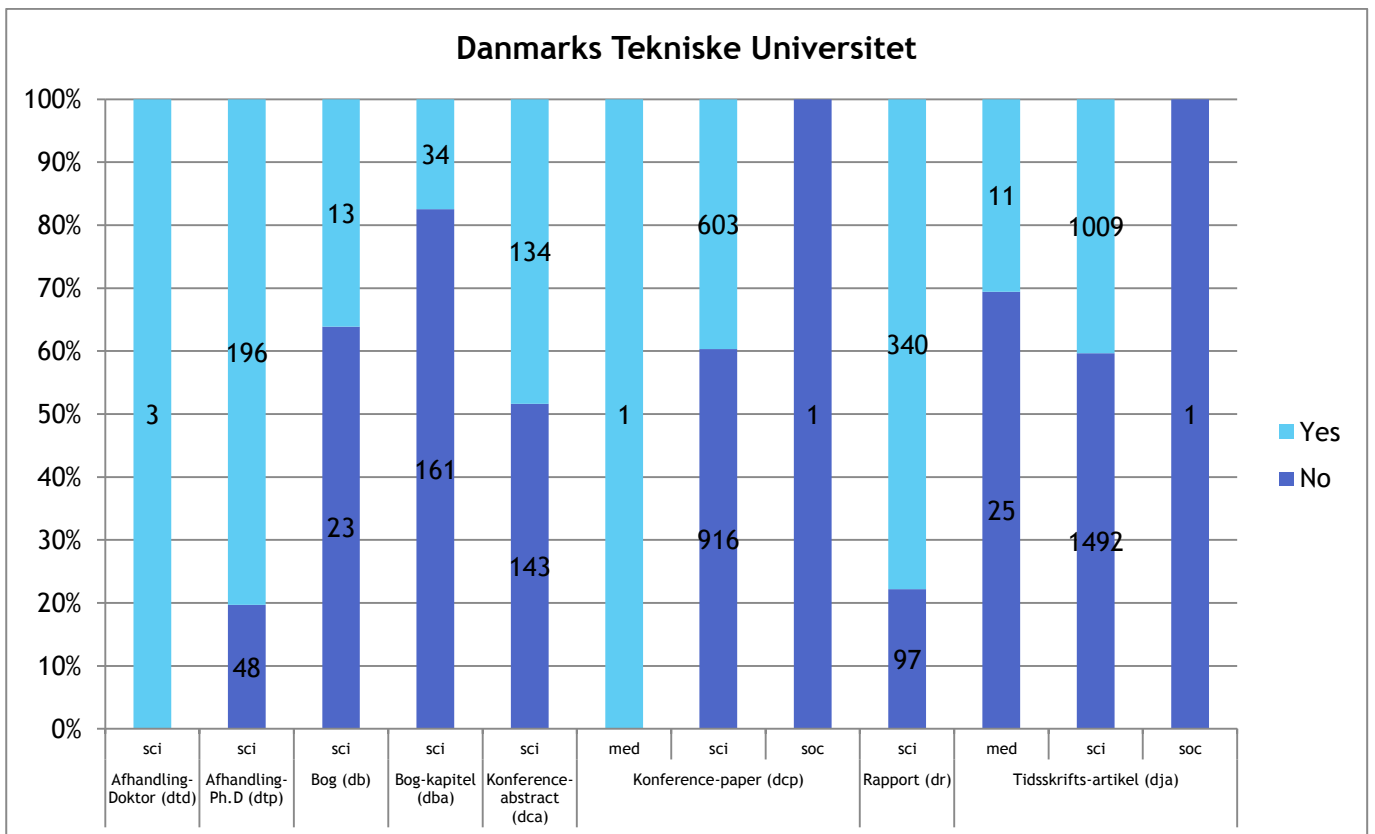
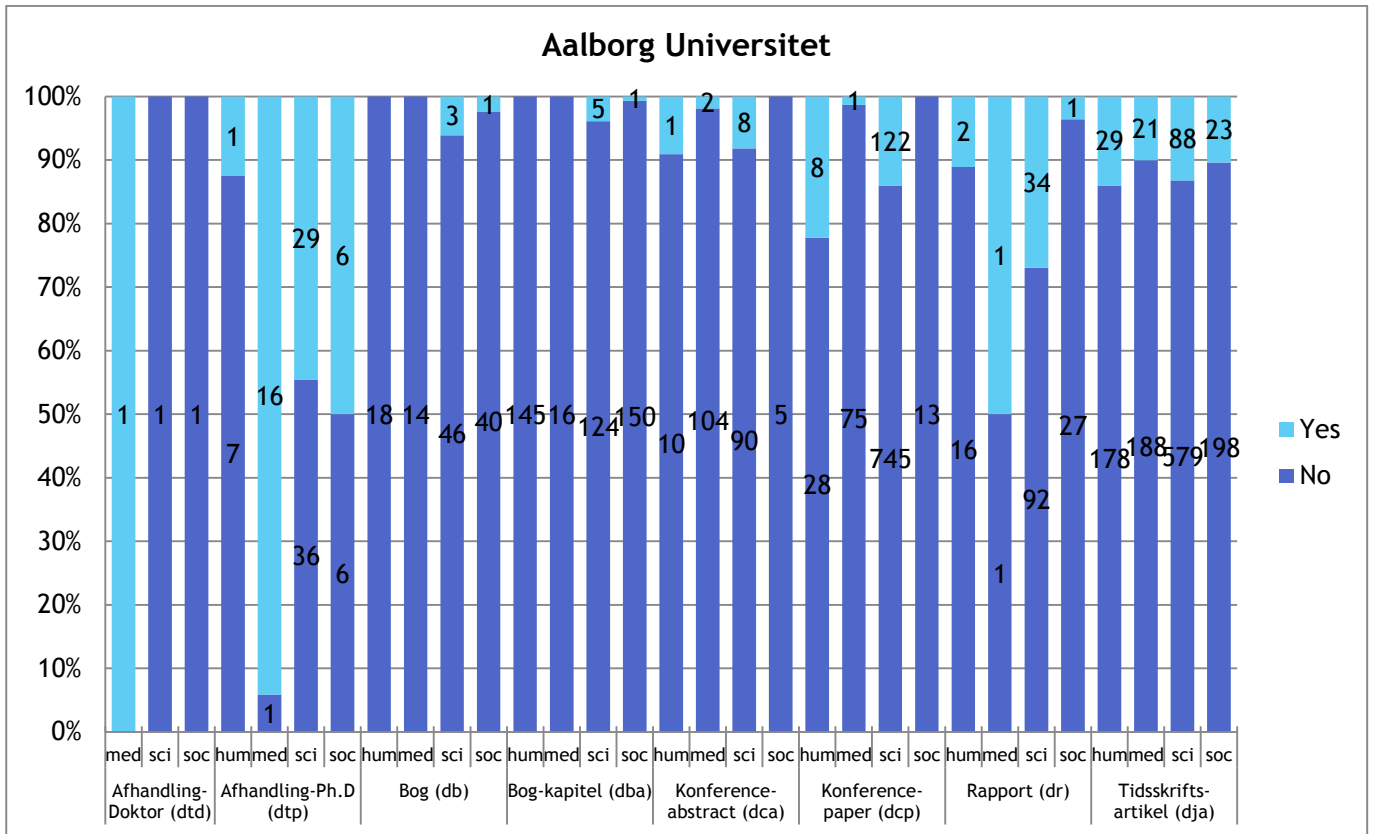

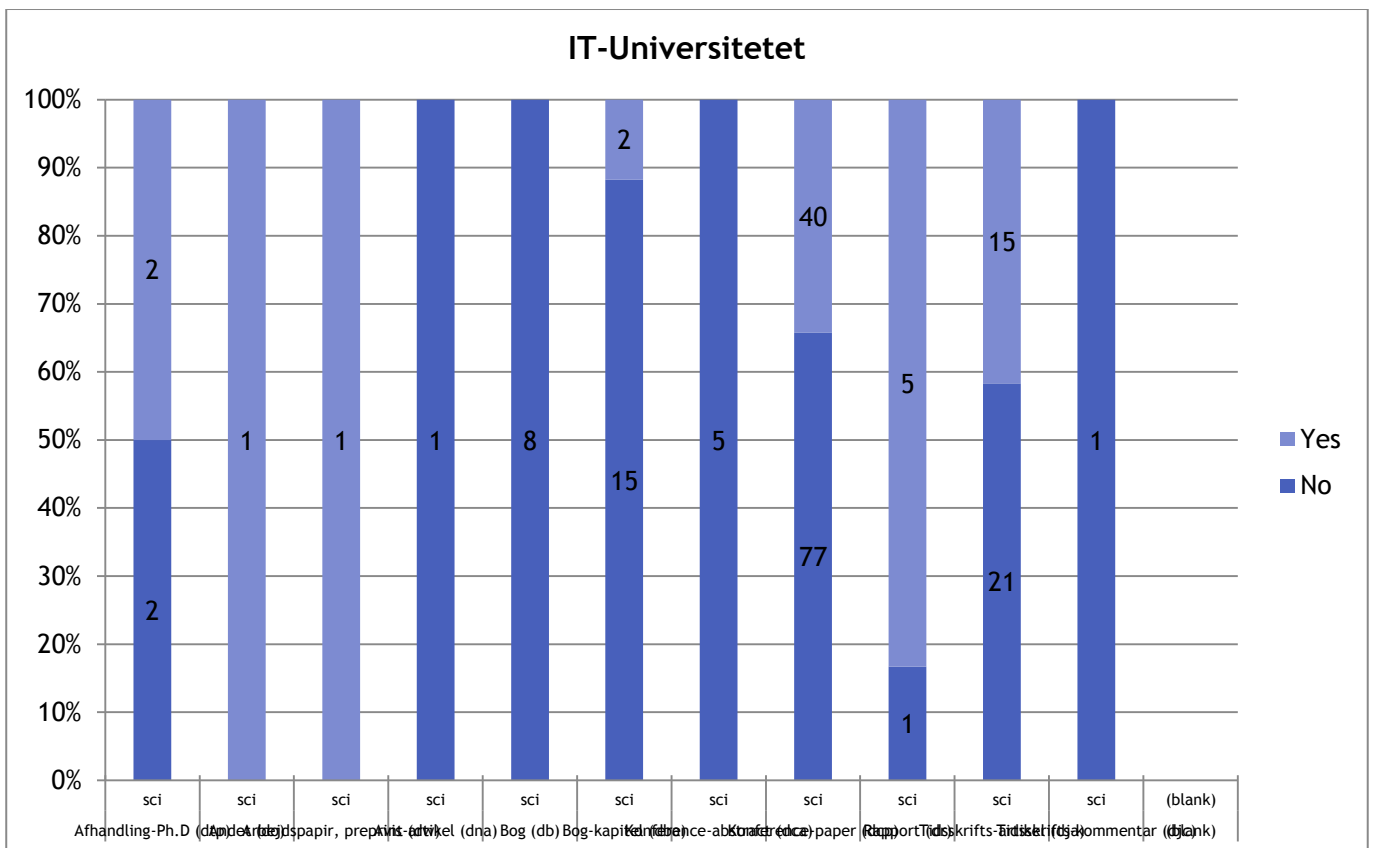
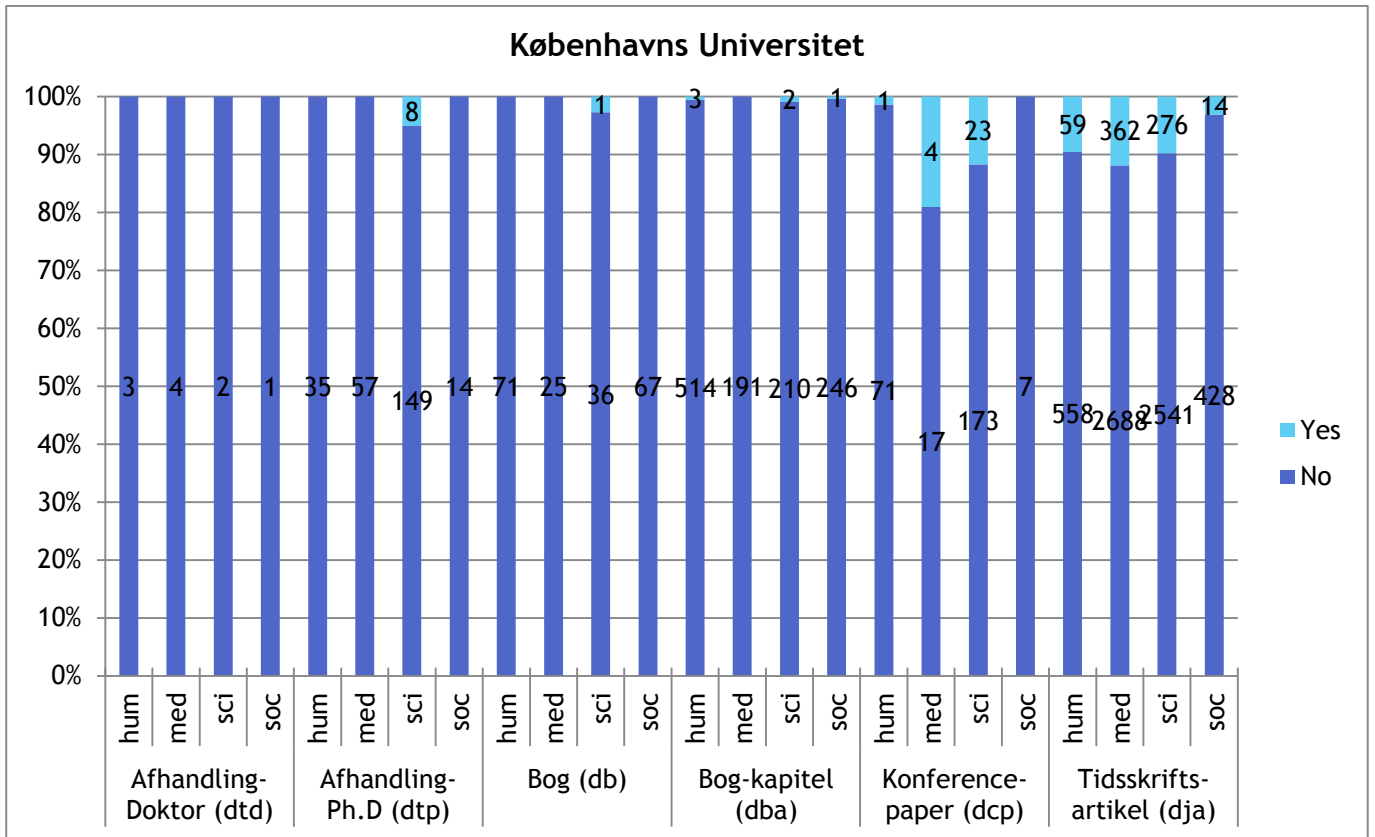
Open access fordelt på OA-konklusion og hovedområde

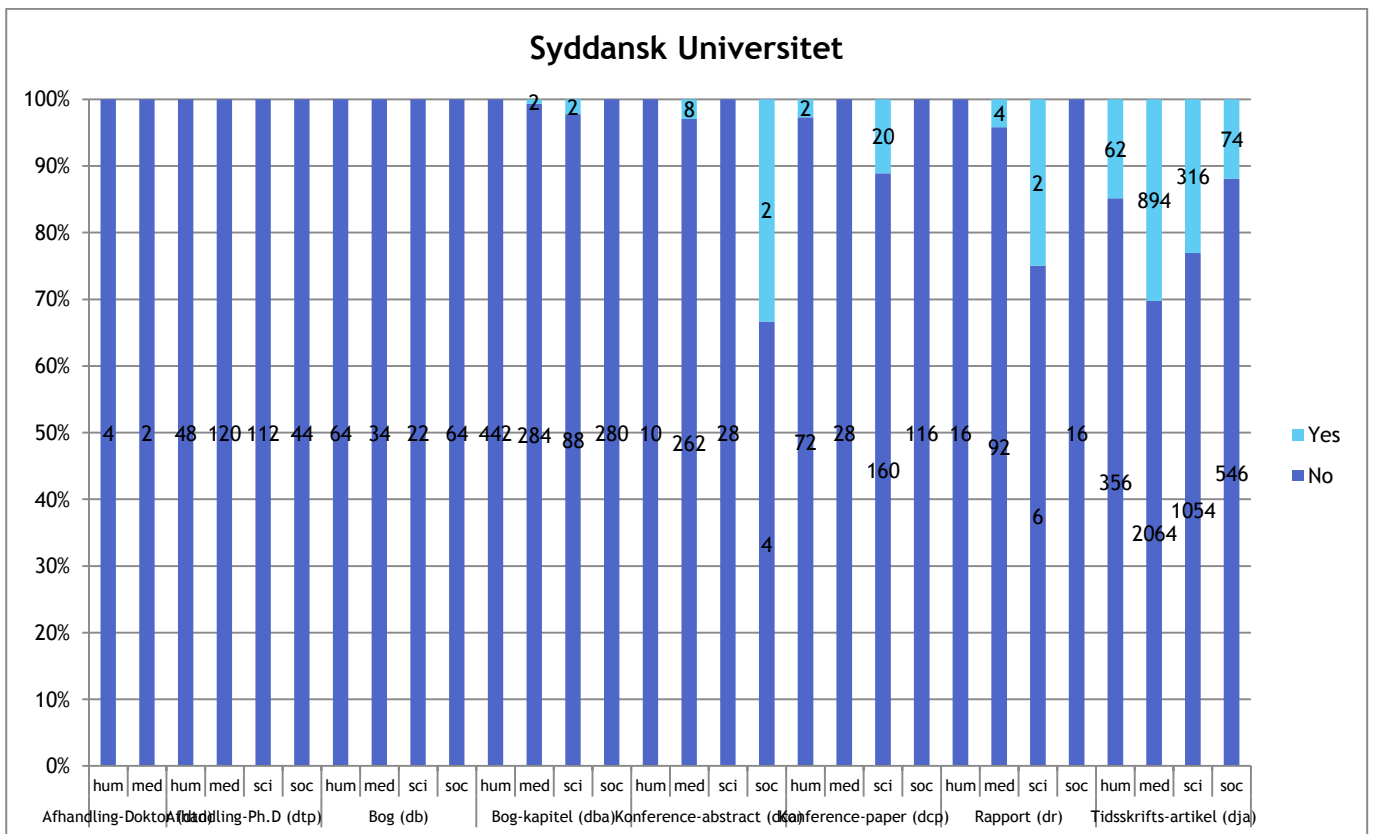
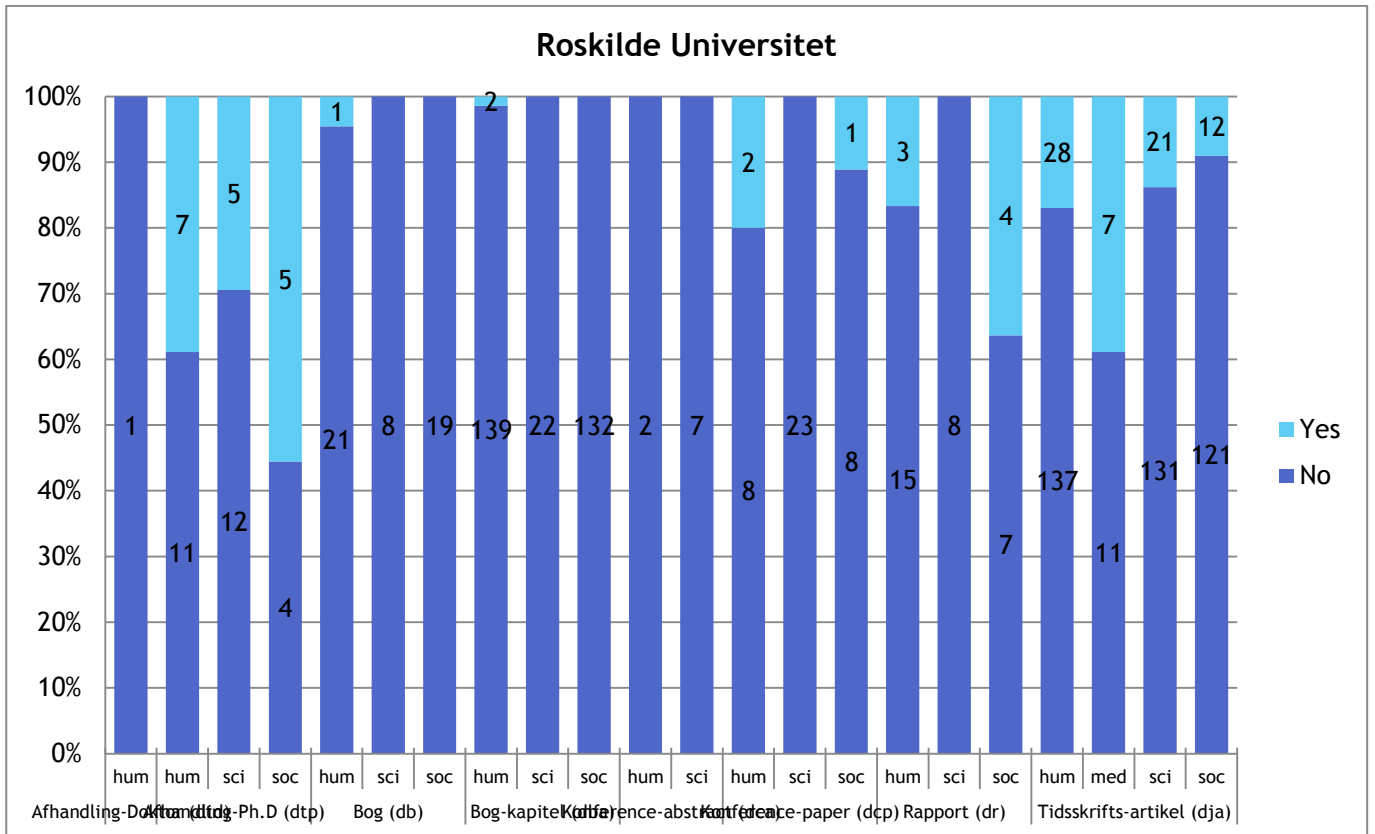
Denne fordeling viser hvor mange publikationer der er publiceret indenfor de fire hovedområder i den bibliometriske forskningsindikator: Humaniora, Medicin, Science (Teknologi) og Socialvidenskab, samt i hvilke publikationstyper. Da publiceringsmønstrene kan variere markant fra universitet til universitet, vil det også afspejle sig i diagrammernes præsentation, eksempelvis publicerer DTU overvejende i Science kategorien. På den måde giver analysen et indblik i, hvor stor variation der er i universiteternes publiceringsmønstre.

Københavns Universitet og Syddansk Universitet har ingen doktor og ph.d.-afhandlinger i open access, selvom dette ophavsretsmæssigt ofte ville være muligt.

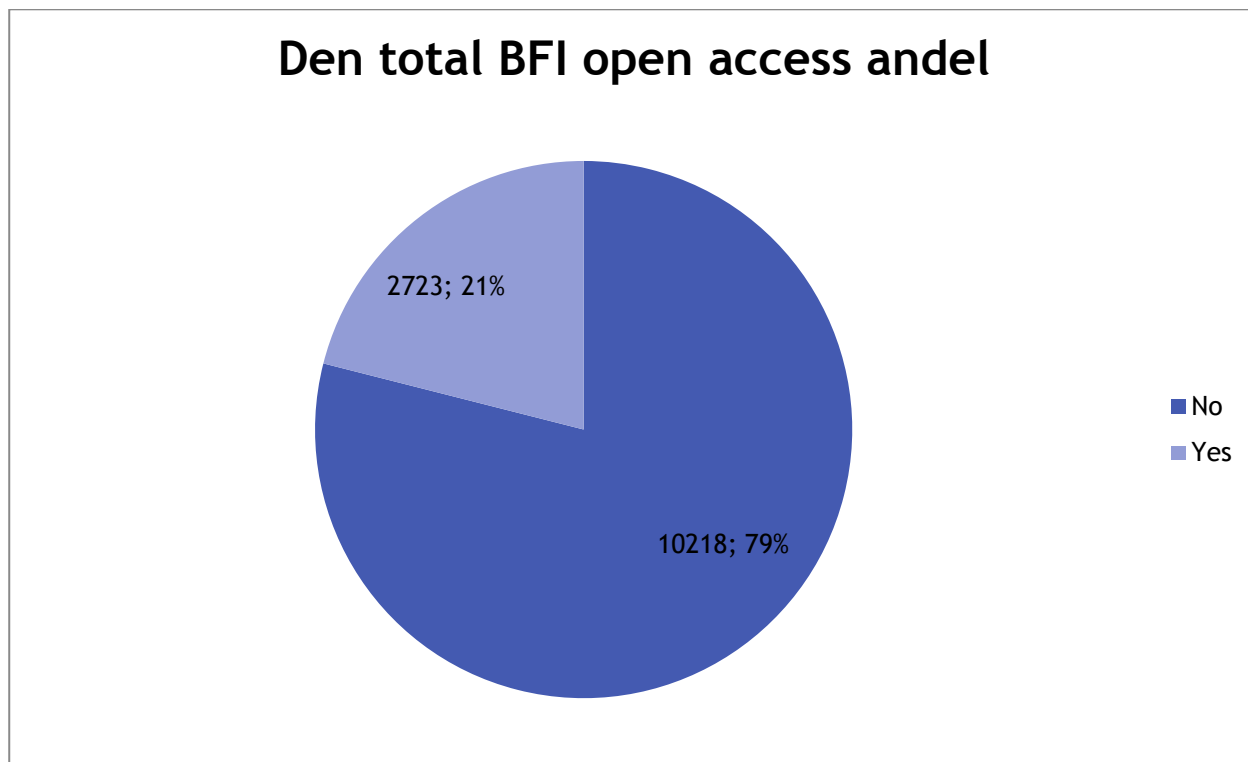

Open access andel for BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter

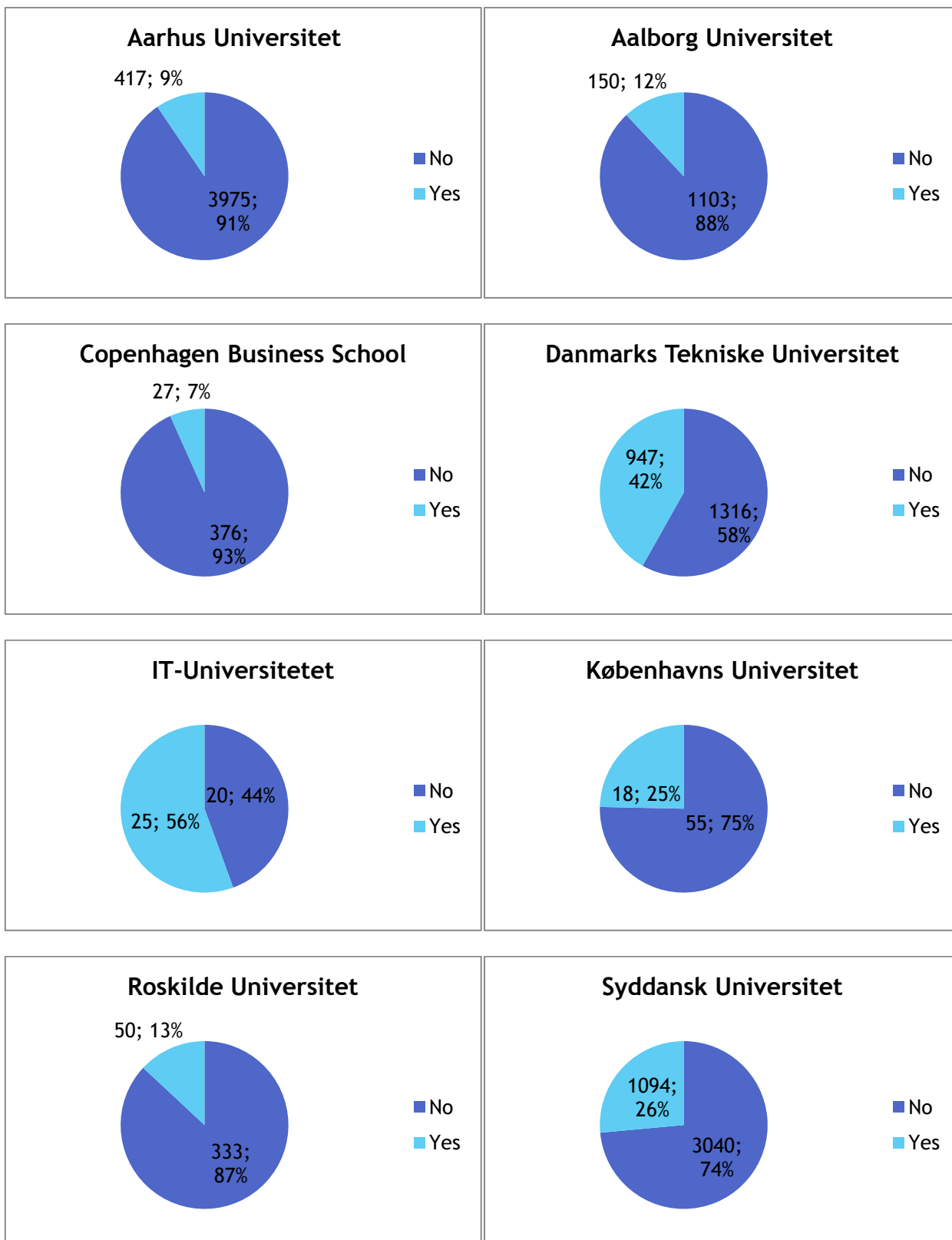
I de følgende analyser er data afgrænset til kun at medtage de BFI publikationer, som giver point i henhold til deres publikationskanal, dvs. artikler publiceret i tidsskrifter som er kategoriseret som enten BFI niveau 1 eller niveau 2 tidsskrifter.

Enkelte universiteter klarer sig markant bedre, når der afgrænses til BFI-pointgivende videnskabelige artikler alene. Det drejer sig om ITU, SDU og KU¹¹. I sættet medtages ikke Doktor og Ph.D.afhandlinger, der ellers er BFI-pointgivende. Men kun artikler publiceret i peer reviewede tidsskrifter, på den måde er denne analyse også mere relevant i forhold til flertallet af open access politikker, der oftest er afgrænset til netop denne type af videnskabelige publikationer.

Enkelte universiteter scorer lavere i denne analyse i forhold til den generelle analyse på de foregående sider, specielt DTU, det skal nok ses i lyset af at doktorafhandlinger, phd.afhndelinger og visse typer af conferencebidrag ikke medtages.

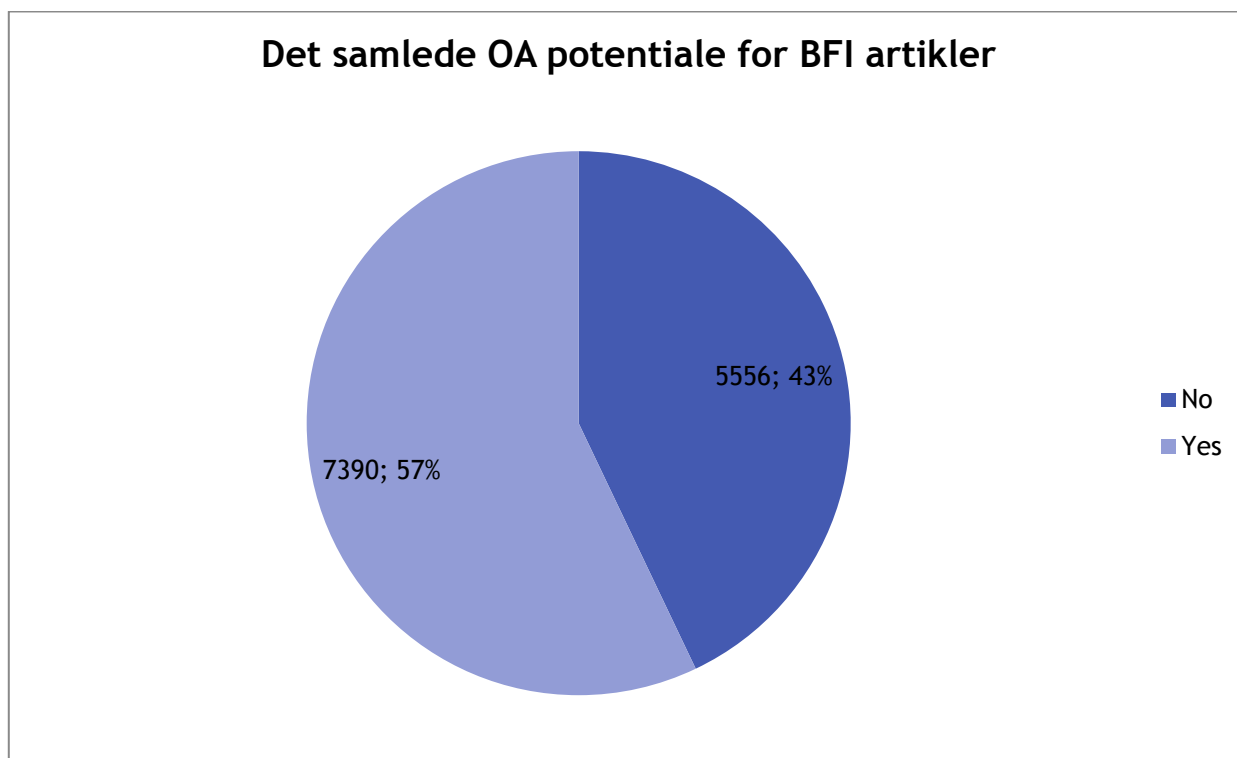

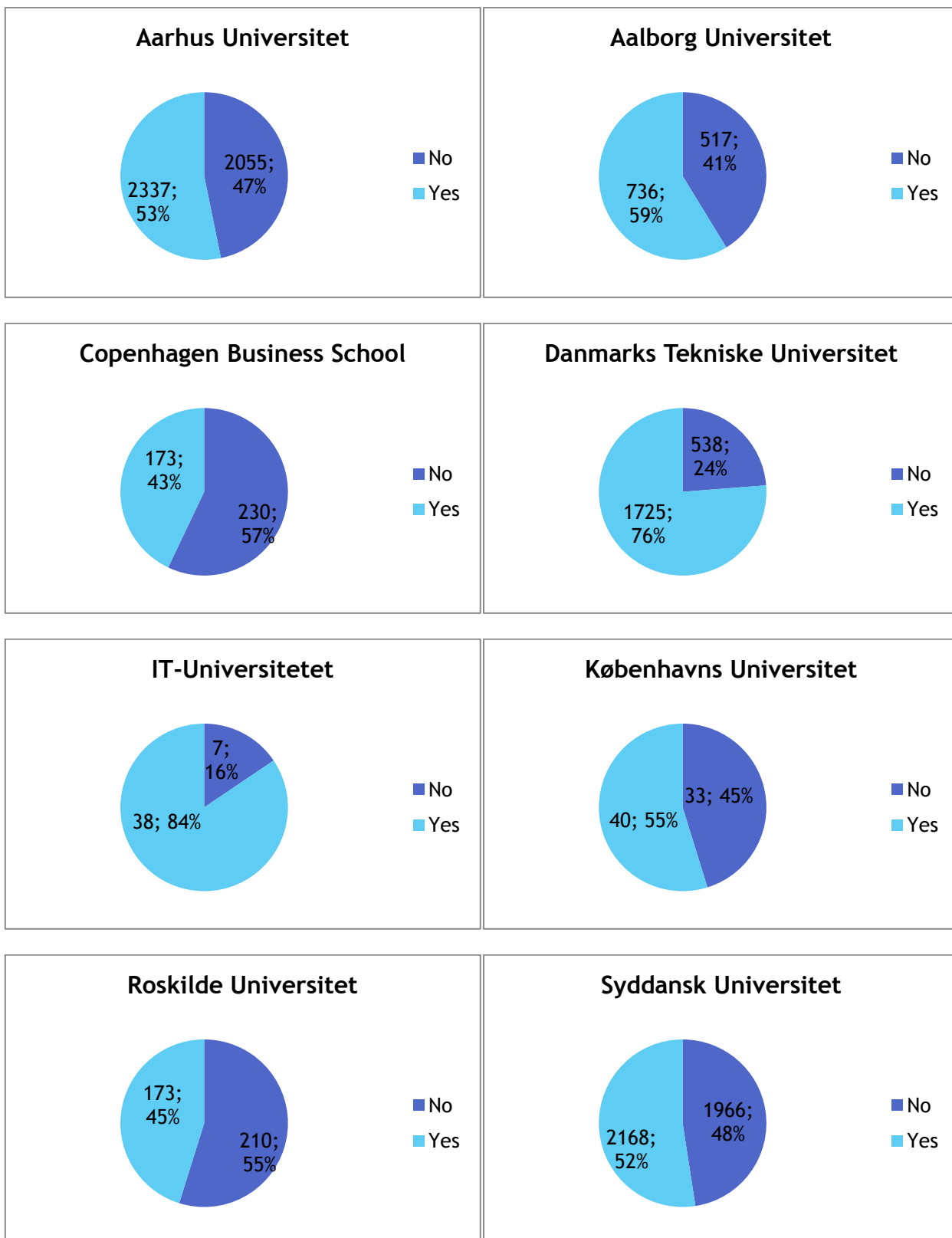
¹¹ For KU er der kun foretaget en stikprøve, modsat de andre universiteter her er tallene baseret på deres samlede output.

Open access potentialet for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter

Når open access potentialet er rensset for publikationstyper, hvor der ikke maskinelt kan bestemmes, hvorvidt der er et open access potentiale, stiger dette tal naturlig. Således fra 34 % til 57 % samlet set. Dog er det samme mønster som tidligere i forhold til universiteternes faglige forskelle og deres aktuelle OA-potentiale.

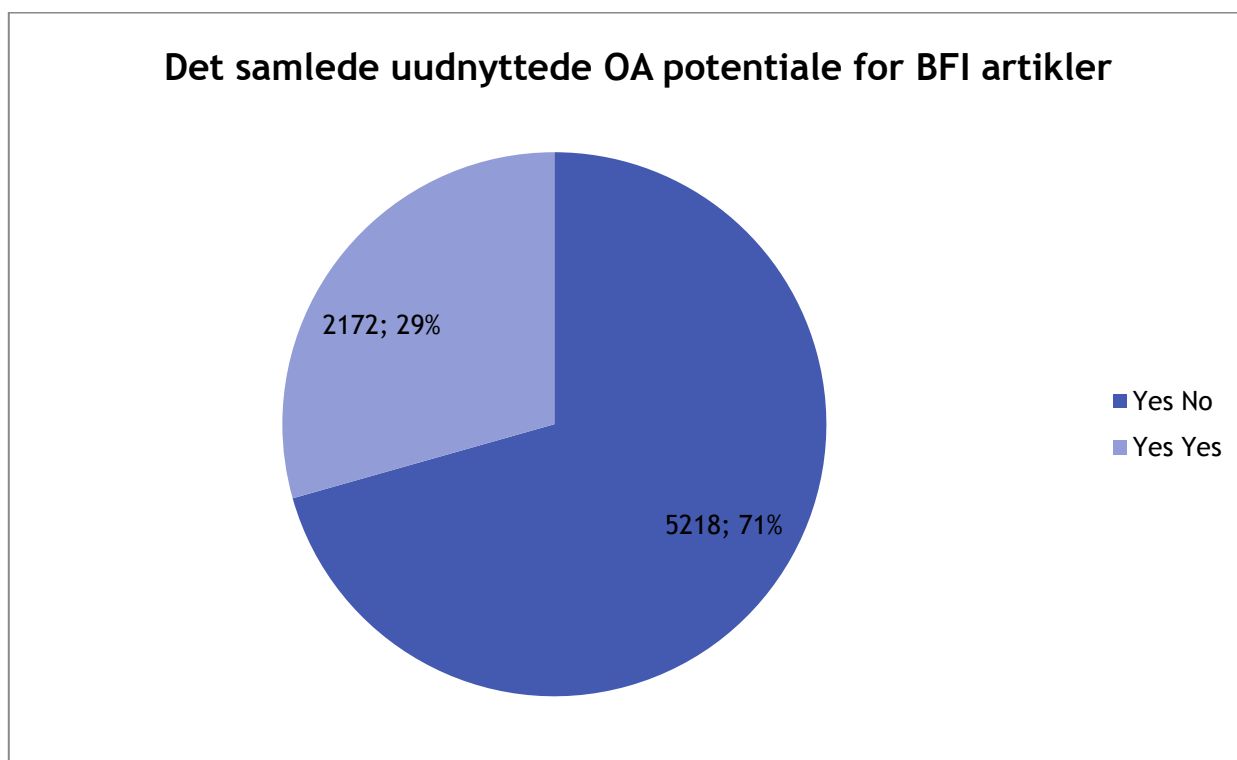
Uudnyttet open access potentiale for peer reviewede BFI niveau 1 og 2 artikler

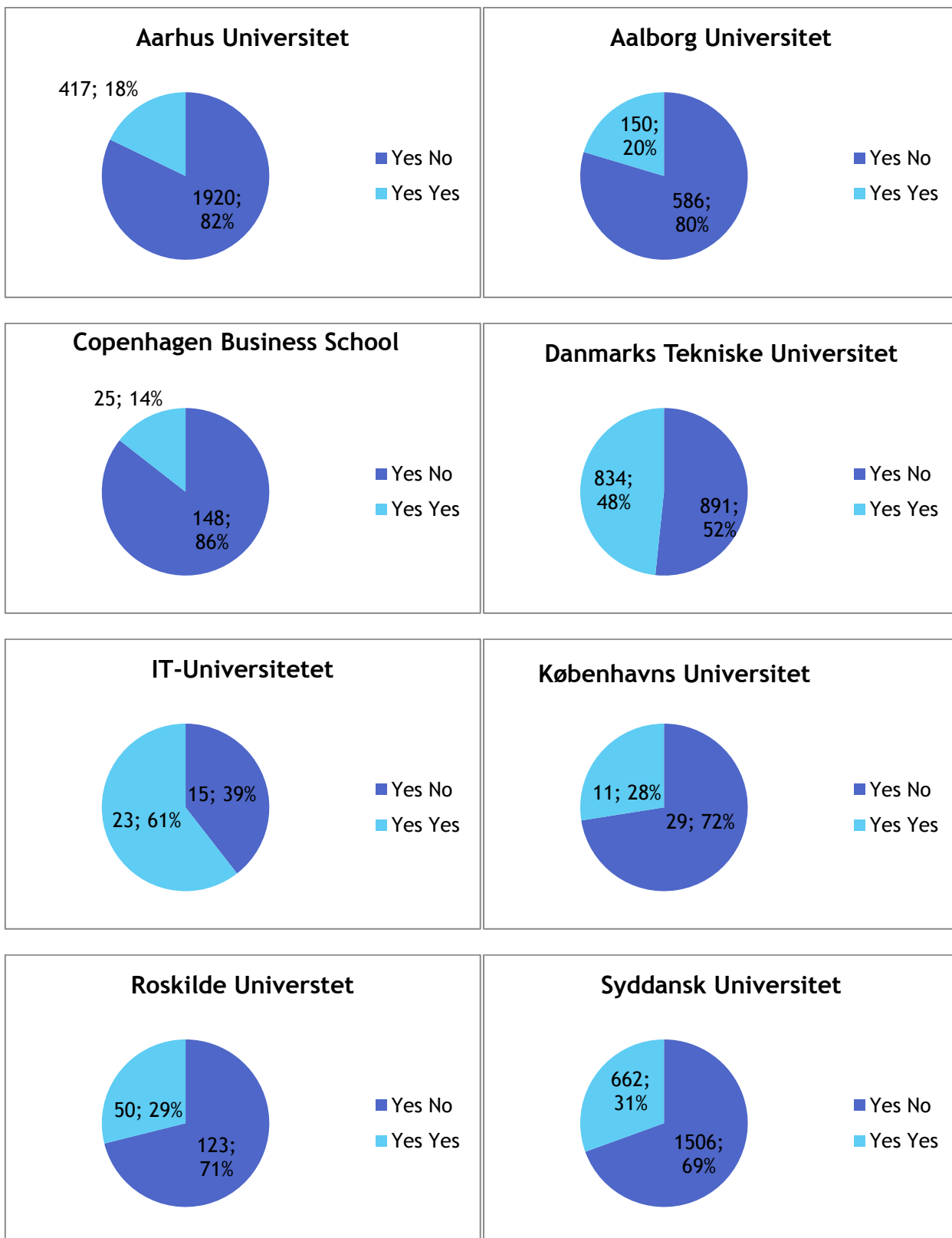
Analysen her viser i hvor høj grad universiteterne evner at udnytte muligheden for at parallelpublicere de pointgivende BFI artikler publiceret i Niveau 1 og Niveau 2 tidsskrifter. Der er et meget stort uudnyttet potentiale. Det er alene IT-universitetet, som ligger på en udnyttelsesgrad på mere end 50.

Der er et stort uudnyttet potentiale på 71 % af de 7390 artikler publiceret i niveau 1 eller 2 BFI tidsskrifter, dvs. at 5218 artikler potentielt fuldt lovligt kunne være open access.

Forklaring:

- Yes No: Der er et uudnyttet open access potentiale
- Yes Yes: Open access potentialet er udnyttet.

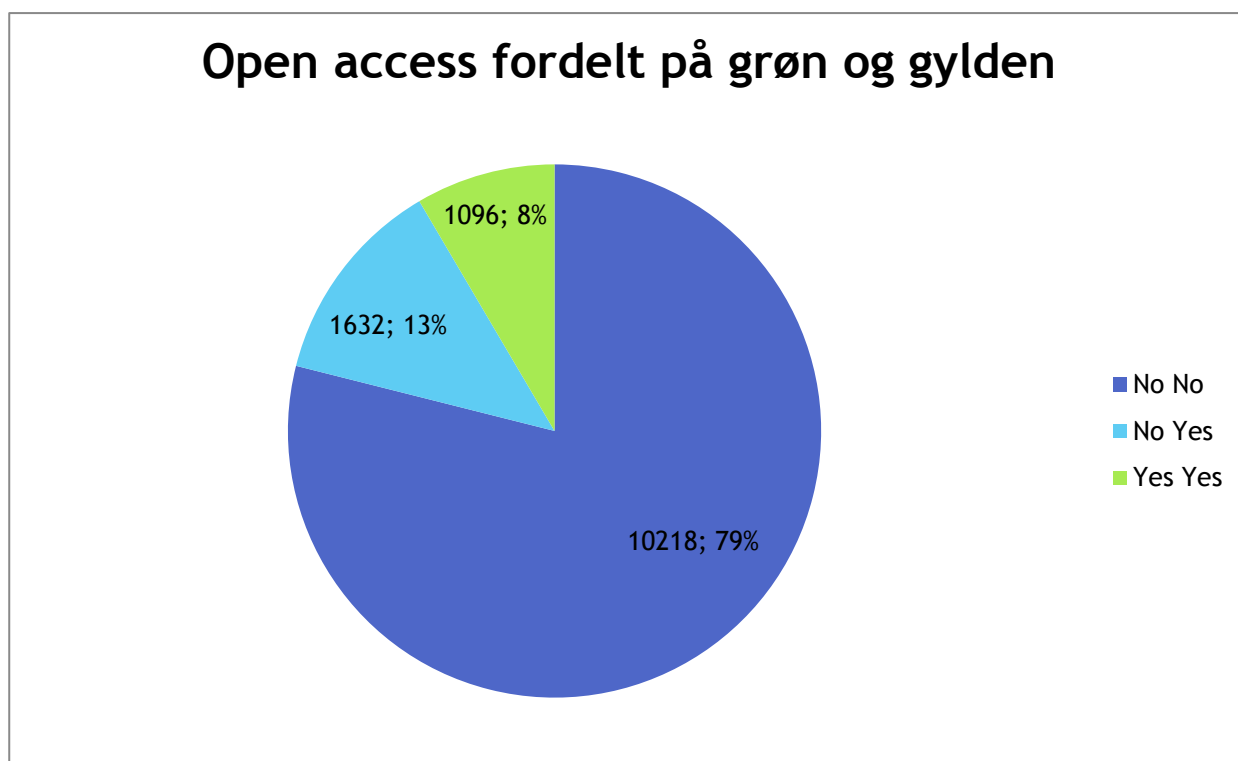

Fordelingen af gylden og grøn open access for BFI niveau 1 og 2 artikler

Denne analyse viser hvordan andelen af universiteternes BFI-artikler fordeler sig på grøn og gylden open access. Gylden open access potentialet vil altid være udnyttet, da gylden open access er født open access ved publicering. Grøn open access er en mulighed efter publicering og dermed et potentiale som skal udnyttes. Sammenholdt med hvor godt universitet udnytter sit open access potentiale siger nedenstående diagrammer en del om, hvor gode universiteterne er til at udnytte det open access potentialet.

Forklaring:

- No No: Hverken Grøn eller Gylden open access
- No Yes: Andel af open access som er parallelpubliceret (grøn open access).
- Yes Yes: Andel af open access som er publiceret i open access tidsskrifter (gylden open access). Disse artikler kan også være deponeret som fuldtekster i den lokale forskningsdatabase.

Analysen viser umiddelbart at et sted mellem 6 - 10 % af det som universiteterne stiller til rådighed open access stammer fra artikler publiceret i open access tidsskrifter. Dermed er den vigtigste faktor for at universiteterne afviger fra hinanden muligheden for eller evnen til at udnytte retten til at parallelpublicere. IT-Universitet adskiller sig dog markant med hele 18 % af deres artikler, som er publiceret i gylden open access tidsskrifter, men da ITU kun publicerer relativt få artikler i BFI niveau 1 og 2 tidsskrifter udgør de 18 % kun 8 artikler.

